

Kommittémotion L

Motion till riksdagen 2019/20:3576

av **Gulan Avci m.fl. (L)**

med anledning av prop. 2019/20:135 Utvidgad tillträdesrätt för de regionala skyddsombuden

---

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen avslår propositionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en utredning om de regionala skyddsombuden och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Skyddsombuden fyller en oerhört viktig funktion på svenska arbetsplatser. Det är dock uppenbart att mycket har hänt på svensk arbetsmarknad sedan 1970-talet då arbetsmiljölagen skrevs. Vi anser därför att arbetsmiljölagen, som styr skyddsombudens uppdrag, behöver ses över för att modernisera skyddsombudens uppdrag och för att hantera den verklighet vi arbetar och verkar i.

Det har sedan arbetsmiljölagens tillkomst i huvudsak skett tre stora förändringar på svensk arbetsmarknad som har inverkan på skyddsombudens arbete. Den ena är att andelen fackanslutna har minskat, vilket leder till att fler arbetsplatser inte har någon lokal facklig organisation som kan tillsätta ett skyddsombud. Den andra är att företag och arbetsplatser ser annorlunda ut i dag. Det finns inte lika många stora företag utan i stället flera småföretag med färre än fem anställda. Den tredje förändringen är att det

har blivit uppenbart att arbetsmiljöutmaningarna på flertalet arbetsplatser ser annorlunda ut i dag. Hur klassas exempelvis dagens arbetsmiljöutmaningar som psykisk ohälsa, trakasserier och mobbning? Hur långt kan det gå innan ett skyddsombud kan stoppa en arbetsplats där anställda systematiskt trakasseras och mobbas?

Psykisk ohälsa är den näst vanligaste orsaken till sjukskrivning. Detta är en jämställdhetsfråga. Psykisk ohälsa beror inte enbart på stress eller överbelastning. Psykisk ohälsa kopplad till arbetsplatsen kan också bero på sexuella trakasserier, diskriminering och andra former av utsatthet.

Skyddsombud finns på alla arbetsplatser med minst fem anställda och tillsätts av den lokala fackliga organisationen. Om ingen sådan finns tillsätts denna av arbetstagarna. Tyvärr känner få till den möjligheten. Skyddsombuden företräder arbetstagarna i arbetsmiljöfrågor och kan exempelvis stoppa farligt arbete samt ha en löpande kontakt med arbetsgivaren gällande planering och arbetsmiljöutmaningar.

Systemet kring skyddsombud och regionala skyddsombuden härstammar från en tid då arbetsplatserna såg väldigt annorlunda ut jämfört med idag. För många arbetsplatser och för skydds- och hälsoproblem fungerar inte nuvarande system optimalt. Propositionen föreslår att utvidga tillträdesrätten för de regionala skyddsombuden även på arbetsplatser där det finns kollektivavtal men inte finns medlemmar i facket. Liberalerna är negativa till att bygga ut ett system som är stort behov av en större översyn. Istället vill vi se över skyddsombudens uppdrag, vilket bör bli föremål för en statlig offentlig utredning. Det behövs en skyddsombudsfunktion på regional nivå för att företräda arbetstagarna i arbetsmiljöfrågor, men rollen behöver vara mer ändamålsenligt utformad och anpassad till dagens arbetsmarknad.

Sammantaget har det blivit uppenbart att svensk arbetsmiljöpolitik behöver en förnyelse och en ändrad inriktning, så att psykisk ohälsa, mobbning och sexuella trakasserier tas på allvar och förebyggs.

Mot bakgrund av det vi anfört i motionen yrkar vi avslag på propositionen och föreslår istället att systemet med regionala skyddsombud ses över av en statlig utredning.

Gulan Avci (L)

Malin Danielsson (L)

Maria Nilsson (L)

Christer Nylander (L)

Allan Widman (L)

Johan Pehrson (L)

Lina Nordquist (L)

Mats Persson (L)